

kuwaas «aan maqlaynin yeedhidda Eebana» waa kuwa baadi cad ku sugan.

فِي صَلَاتِ مُبِينٍ ﴿٣٣﴾

Labada Aayadood ee hore waxay ka warrami sida Eebe u halaagay gaaladii kibirtay ee Maka agdagnayd, ilaahyadoodii Eebe ka soo hadhayna ayna wax u tarin, Ilaahayna saasuu u karaa inuu xaq diidayaashu u halaago. Aayadaha kale waxay ka qisoon in Nabiga Muxammad ah (naxariis iyo nabadgalyo korkiisa Eebe ha yeelee) Loodiray Jinni iyo insiba'ayna koox Jinni ah maqashay isagoo Quraanka akhryn dhagaysteenna rumeeyeenna, Al-Axqaaf (27-32).

33. Miyeeyna ogayn Eebaha abuuray Samaawaadka iyo dhulka aan kana noogin abuurkooda inuu karo inuu soo nooleeyo wixii dhintay, saas ma aha ee Eebe wax walba oo uu doono wuu karaa.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَلَمْ يَعْصِئْ مَخْلَقَهُنَّ يَفْتَدِرْ عَلَىٰ أَنْ يُجْحِيَ الْمَوْتِ بَلَىٰ
إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾

34. Maalinta kuwii gaaloobay loo bandhigi Naarta waxaa lagu odhan Miyuuna xaq ahayn kan (caddibaadda ah) markaasay dhahaan Eebaan ku dhaarannayee waa xaq, Eebe waxuu ku dhahaa dhadhamiya caddibaadda Gaalnimadiinna darteed.

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ
قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾

35. Usamir siday u samreen kuwii sugnaanta iyo niyadda u saaxiibka ahaa ee rasuullada ahaa, hana ku dagdagin in la caddibo waxay la midnoqon markay arkaan waxa loogu goodiyay ineeayan ku nagaanin Adduunka Saacad maalin ah waxaan ahayn, Quraankuna waa gaadhsiin,kuwa faasiqiinta ah umbaana la halaagaa.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ
وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ
لَمْ يَلْبَسُوا إِلَّا سَاعَةَ مِنْ نَهَارٍ بَلَّغَ فَهَلْ يُهْلَكُ
إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

Ilaaheen isagaa wax walba abuuray, wax daaliya ama cajis galiyana ma jiro, soo bixinta dadkuna way u fududdahay. Maalinta gaalada Naarta la horkeenana waxay qiran xumaantoodii ay ku faleen Adduunka, waxaana lagu abaalmarin caddibaad, waxaase laga rabaa Ruuxa Muslimka ah sabir, adkaysi iyo xaq ku sugnaansho, sida Eebe faray Rasuulladiisuna ahaayeen, Quraankuna waa digniin Eebe iyo war cad iyo gaadhsiin caalamka oo dhan, Inkastoo Ruuxu ku raaxaysto Adduunyada ama ku raagaba waxay la mid noqon isagoon ku nagaanin mudda yar mooyeene, Al-Axqaaf (33-35).

Suurat Muxammad

سُورَةُ مُحَمَّدٍ

Magaca Eebe yaan ku billaabaynaa ee naxariis guud iyo mid gaaraba naxariis-ta.

1. kuwii Gaaloobay oo jidka Eebana ka leexiyay Dadka Eebe waa buriyay camalkooda.

2. kuwa rumeeyay xaqase oo camal fiican falay oo rumeeyay Quraanka lagu soo dajiyay (Nabiga) Muxammad ah ee xaqa ah Eebe wuu asturi xumaan-tooda, xaalkoodana wuu wanaajin.

3. saasna waxaa ugu wacan in kuwa Gaaloobayna ay raaceen Baadhil, kuwa rumeeyayna ay raaceen xaqa Eebe, saasuuna Eebe u yeelaa tusaale.

4. Haddaad kula kulantaan Gaalada Dagaal Luqunta ka garaaca, markaad sugtaanna ku adkeeya xidhidda, markaas ama iska siidaaya ama haysfurtiin, inta Dagaalku ka xasili, xaalku waa saas, hadduu Eebe doonana wuu ka aarsankaraa, hase yeeshee wuxuu saas u falay inuu qaarkiin qaarka kale ku imtixaano, kuwa Jidka Eebe lagu dilana Camalkooda Eebe ma halleeyo.

5. Eebana wuu toosin oo hanuunin kuwaas, wuuna wanaajin xaalkooda.

6. Wuxuuna galin Janno (uu baray) u caddeeyay.

Gaaladii Nabiga ka Gaalowday xaqana dadka u diidday camlkoodu wuu buri, sida kuwa Nabiga rumeeya Camal fiicanna fala Dambigooda loo dhaafto, Maxaa yeelay isku mid ma noqon karaan Ruux xaqa raacay oo dadka faray iyo mid Gaaloobay Dadkana xaqa ka reebay, Tan kale wuxuu Eebe farayaa mu'miniinta inay ku Jihaadaan Jidka Eebe, Gaaladana isaga caabbiyaan si daran, Jahaadkuna waa imtixaan Eeba, Ciddii ku dhimatana waa ehlu-Janno hadii kalana waxay heli Guul iyo Sharaf, saas daraaddeed yaa Ciddii Jahaadka ka tagta Dulli iyo Gumaysi u dulfuulaa. Muxammad (1-6).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ

عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ

وَأَصْلَحَ بِهَدْيِهِمُ ﴿٢﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا

اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ بَصُرَ اللَّهُ لِلنَّاسِ

أَمْثَلَهُمْ ﴿٣﴾

فَإِذَا لَقِيتَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقَضَىٰ الرِّقَابَ حَتَّىٰ إِذَا اتَّخَذْتُمُوهُمْ

فِتْنَةً وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَمَا مَنَّا بَعْدُ وَمَا فِدَاءٌ حَتَّىٰ نَضَعَ الْحَرْبَ

أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَأُنصِرَنَّكُمْ وَلَكِن لِّيَبْلُوَ

بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

فَلَنْ نُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾

سَيِّئَاتِهِمْ وَيُصَلِّحُ لَهُمْ ﴿٥﴾

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾

7. Kuwa xaqa rumeeyow haddaad u gargaartaan Eebe (Diintiisa) isna wuu idiin gargaari, Gommadihiinnana wuu sugi (Geesinnimo).

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن نَّصْرُوَا اللَّهُ بَصُرَكُمْ

وَبَيَّنَّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾

8. Kuwa Gaaloobayse Halaag iyo (hoos u dhac) yaa u sugnaaday, Camalkoodiina Eebe wuu halleeyay.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَصْلَ أَعْمَالِهِمْ ﴿٨﴾

9. Saas waxaa ugu wacan inay neceen waxa Eebe soo dajiyay oo xaqa ah, markaasuu hoobiyay Camalkoodii.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنزِلَ اللَّهُ فَاحْبَطُوا أَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾

10. Miyayna ku soconin dhulka oo markaas ay arkaan siday noqotay Cidhibtii kuwii Gaaloobay ee Ree Maka ka horreeyay, Eebaa halaagay, Gaaladana waxaa u sugnaaday saasoo kale halaag.

﴿١٠﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْكُفْرَينَ أَمْثَلَهَا ﴿١٠﴾

11. Saas waxaa ugu wacan in Eebe yahay gargaaraha Mu'miniinta, Gaaladuna ayna gargaare lahayn.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكُفْرَينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ﴿١١﴾

12. Eebe wuxuu galin Mu'miniinta Camalka fiicanna falay Jannooyin ay dureeri dhexdeeda Wabiyaal, kuwa Gaaloobayna way raaxaysan (Adduunka) una cuni sida xooluhu wax u cunaan, Naarna waa Gurigay ku hoyan.

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَسْتَمْنَعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ﴿١٢﴾

Eebe Dadka gargaar ugama baahna ee imtixaan dartiis yuu ufalay saas, Ciddiise Diinta Eebe difaacda wuu u gargaaraa, Gaaladana dulli iyo halaag yaa u dambayn, Maxaa yeelay waa xaq diidayaal, waana Ruuxu dhulka inuu maraa kuna waana-qaato wixii dhacay, Tan kale waa in Mu'miniintu rumecyaan in Eebe u gargaari hadday la yimaadaan niyad san, midnimo, toosni iyo xaq daaficid, Taasina waxay ka muuqataa siduu Eebe ugargaaray Nabigii (naxariis iyo nabadgalyo korkiisa Eebe ha yeelee) iyo asxaabtiisii, mudda yar kadibna diinta islaamku meel walba ku faaftay kana talisay, intaas waxaa u dheer Jannada Aakharo, Maxayse tari in sida xoolaha wax loo cuno mar hadday naaru Ka dambayso. Muxammad (7-12).

13. Imisay jirtay Magaalo ka xoog badan Magaaladaadan ku bixisay (Maka) aanna hallignay, gargaarana aan helin.

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِن قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْنَاكَ أَهْلَكَنَّهَا فَلَا تَأْتِيهِمْ ﴿١٣﴾

14. Ruux xaqa cad ee Eebe ku sugan ma la midbaa Ruux loo qurxiyay Camalkiisa xun oo haddana waxa naf-tiisu jeceshahay (ee xun) raaca.

أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيْنَتَيْنِ مِنَ رَبِّهِ كَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاَتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٤﴾

15. Tilmaanta Jannada loogu ya-boohay mu'miniinta waa in Wabiyaal biya ah oon doorsoomaynin dhexdeeda yihiin, iyo Wabiyaal Caano ah oon iyana dhadhankoodu doorsoomaynin, iyo

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِن مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّن لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ

Wabiyaal Khamro (xalaal ah) oo u maacaan dadka cabbi, iyo Wabiyaal Malab ah oo la sifeeyay, waxayna Jannada ku leeyihiin nooc kasta oo Midho ah, iyo dambidhaafka Eebe.

Ma la midbaa Ruux Narta ku waari lagana waraabin Biyo kulayl daran oo Xiidmahooda gooya.

16. Waxaa ka mid ah Gaalada kuwo ku dhagaysan (Nabiyow), Markay agtaada ka baxaanna ku dhihi kuwa Cilmiga leh (Asxaabta) Muxuu lahaa dhawaan, kuwaasi waa kuwa Eebe daabacay Quluubtooda, waxay naf-toodu jeclyadna (oo xunna) raacay.

Xoog Eebaa iska leh, xaq diide kastana Eebe wax kuma aha inuu halligo sidii kuwii horeba uu ku falay, Xaq iyo baadilna isku mid ma aha, Jannada Eebe u darbay Mu'miniinta ee wanaaggu ku dhanyahay iyo naar daranna ma sinna, Eebeheenna dadka ma dulmiyo ee Ruux walba wuxuu falo yuu ka abaal mariyaa, Samaan iyo xumaanba, Quraanka iyo xaqa oo lagu jeesjeeso waa ficilka Gaalada iyo xumaanloowga ee waa in layska jiraa. Muxammad (13-16).

لَذَّةٌ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَرُمْ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَعْفَرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٥﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا أُولَئِكَ الَّذِينَ طَعَّ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَأَتَّبِعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٦﴾

17. Kuwa hanuunay (Eebe) wuxuu u siyaadiyaa hanuun, wuxuuna waafajiyaa (Eebe) kayaabiddiisa.

18. Gaaladu ma waxay sugi in Qiyaamadu kado ugu timaaddo, waxaase yimidba Calaamooyinkeedii, ee sideebay xusuus ugu sugnaan hadday Qiyaa-madu timaaddo.

19. Ogow (kuna sugnow Nabiyow) inaan Eebe mooyeen Ilaah kale jirin, una dambi dhaaf waydii naftaada iyo mu'miniinta Rag iyo Haweenba, Eebana waa ogyahay dhaqdhaqaaqiinna iyo nagaadigiinnaba.

20. Waxay kuwa xaqa rumeeyay dhaahaan Maa la soo dejiyo Suurad,markiise la soodajiyo Suurad sugan Dagaalkana (Jahaadkana) lagu sheego waxaad arkaysaa kuwa quluubta ka buka oo ku soo fiirin (Nabiyow) sida Ruux sakaaraad hayo oo kale, halaag baynamutaan kuwaasi.

وَالَّذِينَ هَتَدُوا زَادَهُمْ هُدًى وَءَانَّهُمْ يَقْرَأُ لَهُمْ

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنْتُمْ إِذْ جَاءَهُمْ وَهُمْ يَذُكَّرُهُمْ ﴿١٧﴾

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿١٨﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْعَمْسِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ

21. Daacadnimo iyo hadal wanaagsan yaa u khayr roonaan lahayd, markase xaalku dhaboobo (Jahaad la galo) haday Eebe u runsheegaan yaa u khayr badan.

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمْتَ الْأَمْرُ
فَلَوِّصْكَ قَوْلُوا اللَّهُ لَكَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٦١﴾

Ruuxii xaqa raaciddisa iyo Jidka Eebe ku dadaala Eebe wuxuu ku abaal mariyaa inuu u siyaadiyoo hanuun, wuxuuna waafajiyaa wanaag iyo Eebe ka yaabid, Ciddii caqli lehna waa inay waqtiga ka faa'iidaysataa, maxaa yeelay Qiyaamadu waxay ku imaan kado, markay timaadana Cidna calaalacal iyo catow wax uma tarto, mar haddii fursadu dhaafto, waana in Eebe si dhab ah loo qiraa laguna sugnaado arrintaas, Dambi dhaafna had iyo jeer la waydiistaa, Jidkiisana lagu toosnaadaa laguna jihaadaa, Hadal wanaagsan, Niya adag, daacadnimo iyo Eebe rumayn dhab ahna lagu dadaalo. Muxammad (17-21).

22. Amaad mudantihiiin haddaad xaqa (Jahaadka) ka jeedsataan inaad fasaadisaan dhulka, Qaraabadiinnana goysaan.

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا
فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَعُوا أَرْحَامَكُمْ ﴿٦٢﴾

23. Kuwaasi waa kuwa Eebe lacnaday, dhagaha iyo Indhahana tiray.

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ ﴿٦٣﴾

24. Miyayna Quraanka u fiirsanin (si dhab ah) mise Quluubtooda da-boolan.

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْقَانَ
أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٦٤﴾

25. Kuwa riddoobay (gaalnimo ku noqday) inta xaqu inu hanuunku u caddaaday ka dib shaydaanbaa u qurxiyay, yididiilo (been ahna) uguna yaboohay.

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدَوْا عَلَىٰ آذُنِهِمْ
مِن بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمُ الْهُدَىٰ
السَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ ﴿٦٥﴾

26. Saas waxaa ugu wacan iney kuwa riddoobay ku dheheen kuwa xaqa nacay waxaan idinku (waafaqaynaa) adeecaynaa amarka qaarkiis (colnimada Nabiga), Eebana waa ogyahay waxay qarsan.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ
اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٦٦﴾

27. Ee say noqon markay nafta ka qaadayso Malaa'igtu iyadoo ka garaaci Wajiga iyo gadaashaba.

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ بَضْرِبَتْ
وُجُوهُهُمْ وَأَدْبَرَهُمْ ﴿٦٧﴾

28. Saas waxaa ugu wacan inay raaceen kuwaasi wax Eebe ka cadhoodo,

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا آسَخَطَ اللَّهُ

neceenna raalli ahaanshihiisa, markaa-suu buriyay camalkoodii.

وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ، فَاحْبَطْ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾

Xaqa iyo wanaagga iyo Jihaadka oo laga jeedsado waxay sabab u noqotaa halaag iyo dhibaato, fasaadinta dhulka iyo Qaraabada oo la gooyo, kuwa saa falana waa kuwa lacnadda Eebe ku dhacdo, maqal iyo aragna aan lahayn, maxaa yeelay ma aha kuwo quraanka fiiriya, Arrintaasuna ciqaab adduun yay Leedahay Aakhira ka hor, Nabiguna (naxariis iyo nabadgalyo korkiisa Eebe ha yeelee) Wuxuu yidhi (Dambi ka dhaw in Eebe Ciqaaba u soo dadajiyo isagoo tii Aakhirana u dheertahay ma jiro dulmi iyo qaraaba goys). (Waxaa wariyay Imaam Axmad binu xambal). Kuwaase xaqa ka riddooba waa kuwa shaydaan ka adkaaday, xaq diidayaalna ah, Eebana kama qarsoona xaalkoodu, waana kuwa si daran nafta looga qaadi, illeen waxay raaceen wax Eebe cadha galiya wanaagana way neceene. Muxammad (22-28).

29. Kuwii Qalbiga ka bukay ma waxay u maleeyeen inaan Eebe soo muujinayn xumaanta (iyo xasadka) Qalbiga kaga jira.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَنَهُمْ ﴿٢٩﴾

30. Haddaan doonno waan ku tusin karnaa kuwaas, waxaadna ku aqoonsan Calaamad, waxaad kaloo ku oqoonsan hadalka leexsan, Eebana waa ogyahay camalkooda.

وَأَنْشَأَهُ لَأَرْبِنَهُمْ فَلَمَّعَتْهُمْ سِيمَاهُمْ
وَلَمَّعَتْهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾

31. waannu idin imtixaanaynaa intaan ka muujinno kuwiinna Jahaadi iyo kuwa samra, waana imtixaanaynaa Xaalkiinna.

وَلَسَبُلُونَكُمْ حَتَّى تَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّادِقِينَ
وَلَسَبُلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴿٣١﴾

32. Kuwa gaaloobay ee Jidka Eebe ka leexiya dadka Raasuulkana khilaafa (lana collooba) inta xaqu u caddaaday ka dib waxba Eebe kama dhimayaan Camalkoodana wuu burrin.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُوا
الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ
شَيْئًا وَسَيَحْبِطُ أَعْمَالُهُمْ ﴿٣٢﴾

33. Kuwa xaqa rumeeyow Eebe adeeca, Rasuukiisana adeeca, Camalkiinnana hayska burrinina.

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
وَلَا تَبْطُلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾

34. Kuwa gaaloobay oo Jidka Eebe ka leexiyay dadka kadibna dhinta iyagoo gaala ah Eebe uma Dambi dhaafo.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا
وَهُمْ كُفَّارٌ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾

Waxa Qalbiga ku jira Eebe waa ogyahay samaan iyo xumaanba, hadduu doonana wuu muujin karaa xaalka munaafiqiinta, waxaa ka mid ah calaamooyinkooda diin iyo muslim ceeb ka sheeg iyo Carrab leexsan, Adduunkuna waa Guri imtixaan say u kala muuqdaan Run-lowga, Jahaadaha, Samirlaha iyo kuwa xunxun, Ruuxiise gaalooba oo xaqa dadka ka reeba Rasuulkana la collooba isagoo xaqu u cadyahay, muxuu Eebe u dhimi isagaa la kulmi xumaantiisee, Cid xumaan fashay gaalnimana ku dhimatay (Eebana ka magan galaynayee) Eebe uma Dambi dhaafo umana naxariisto. Muxammad (29-34).

35. Ha tabar darraanina mu'mi-niintaay ood markaa heshiis u yeedhaan, idinkaaba ka sarreeyee Eebana idinla jiraaye, Camalkiinnana ma nusqaaminaayee.

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ لَا عَلَوْنَ
وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَهْزِمَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ﴿٣٥﴾

36. Nolosha Adduunyo waa uun ciyaar iyo dheeldheel, haddaadse xaqa rumaysaan ood dhawrsataan wuxuu idin siin (Eebe) abaalkiinna, xoolihiinnana idin waydiisan maayo.

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ إِنْ تَوَمَّنُوا وَتَنَقَّوْا
يُؤْتِكُمْ أَجْرَكُمْ وَلَا يَسْتَأْذِنُكُمْ أَمْوَالُكُمْ ﴿٣٦﴾

37. Hadduu idin waydiiyo (Eebe) xoolihiinna (dhammaan) idinkuna celceliyo waad bakhayloobaysaan. waxaana soobixi colnimadiinna.

إِنْ يَسْتَأْذِنُكُمْ هِيَ فَاحْفَظْكُمْ
بِتَحْلُوهَا وَيُخْرِجُ أَصْغَرَكُمْ ﴿٣٧﴾

38. Kuwaas xaqa rumeeyow waxaa laydiinku yeedhi inaad jidka Eebe wax ku bixisaan, waxaase idinka mid ah kuwo ku bakhayli, Ruuxiise bakhayla wuxuu uun kala bakhaylay Naftiisa Eebana waa hodon, idinkuna waxaad tihiin fuqaro, haddaad xaqa ka jeedsataanse wuxuu Eebe idinku baddali kuwa kale oon idin lamid noqonayn.

هَذَا أَنْتُمْ هَتُّوْا لَآءٍ تَدْعُونَ لِئَنْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلُ
عَنْ نَفْسِهِ، وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ
وَإِلَٰهٌ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ
فَلَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ ﴿٣٨﴾

Mu'miniintu waa inay xoog yeeshaan, tabaryarina ka digtoonaadaan, si ayan gaalada ugu hoos noolaanin, xaqoodana loo duudsiyin, maxaa yeelay iyagaaba Eebe la jiraa, hadday dhintaanna waa Janno. hadday noolaadaanna waa guul iyo sarrayn, Adduunkuna waa dhalanteed ee waa in Ruuxa caqliga leh uu ku maraa wanaag iyo Eebe ka cabsi, isagoo Waajibkiisana Gudanaya, waa in Jidka Eebana xoolaha lugu bixiyaa, bakhaylnimadana layska jiraa illeen Naftaada umbay dhibiye, Eebase waa hodon dadkaase u baahan had iyo jeere, Ciddiise iskibrisa oo xaqa ka jeedsata wuxuu Eebe awoodaa inuu ku baddalo mid ka khayr badan kana wanaagsan. Muxammad (35-38).

Magaca Eebe yaan ku billaabaynaa ee naxariis Guud iyo mid Gaaraba naxariista.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Annagaa ku siinnay fatxi (gargaar) cad Nabiyoow.

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾